

**TRUBAR JE
UPORABLJAL
BESEDO
»SLOVENCI«
IN NE
»SLOVANI«**

STR. 2

Ta vala...

STR. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 5. novembra 2015 ☀ Leto XXV, št. 45

Poljana žalosti je danes poljana sprave

Po ponovni priključitvi Prekmurja k Madžarski v drugi svetovni vojni je začela država od tam izseljevati primorske slovenske »koloniste« v zbirno taborišče v Sárváru. Od leta 1942 so iz vasic v okolici Lendave deportirali 589 Slovencev. Do razpustitve taborišča, kjer se je do konca vojne obrnilo okoli deset tisoč - večinoma vojvodinskih srbskih - taboriščnikov, je zaradi pogosto nečloveških razmer umrlo skoraj osemsto ljudi, med njimi 23 Slovencev.

Dnevi pred praznikom vseh svetih so vsako leto priložnost, da se na pokopališču zdraviliškega mesteca poklonijo spominu slovenskih žrtev. Slavnosti sta se letos udeležila tudi predsednik Državnega zbora RS *Milan Brglez* in predsednik madžarskega Parlamenta *László Kövér*, ki sta se januarja že srečala ob odkritju lesenega obeležja v spomin madžarskim internirancem v Spodnji Voličini na slovenskem Štajerskem.

Tokrat sta oba predsednika položila venec na steno nekdanje tovarne svile v Sárváru, na mestu katere se je razprostiralo taborišče. Na pokopališču je nato župan mesta Sárvár *István Kondora* poudaril, da se na tem mestu spominjajo Slovenci in Madžari skupaj že desetletja. Zgodovina pa ukazuje, da nalogo spominjanja in opo-

Ob predsednikih so se slovesnosti udeležili še veleposlanici in parlamentarna predstavnika narodnostnih skupnosti

Med mnogimi srbskimi imeni na križih najdemo tudi nekaj slovenskih

minjanja predamo prihajajočim rodovom. Predstavniki Zveze združenj

borcev za vrednote NOB *Jože Vidič* je obujal svoje taboriščniške spomine iz otro-

današnji migrantski krizi spraševal, ali nam je še mar za sočloveka, ali zmoremo

dati roko potrebnim pomoči. Sodelovanje Madžarske in Slovenije, ki temelji na medsebojnem spoštovanju in povezovalni moči obeh narodnostnih skupnosti, je označil za zgledno.

Predsednik *László Kövér* je izpostavil, da so spori 20. stoletja koreninili v času po prvi svetovni vojni in so privedli do poznejših deportacij na obeh straneh. Ob vseh svetih pa naj bi si danes prizadevali za ohranitev sprave in odpuščanja. Kar se tiče 21. stoletja, je svaril, da se zgodovina ne bi ponavljala.

V nadaljevanju programa sta se oba predsednika sestala na gradu v Sárváru. V kasnejši izjavi je *László Kövér* poudaril, da državi nimata obremenjujočih razhajanj in je njun odnos do obeh manjšinskih skupnosti zgleden. Glede migrantske krize pa je potrdil pomoč Madžarske Sloveniji pri reševanju težav. Predsednik *Brglez* je dodal, da je splošni razvoj odvisen od čezmejnega regionalnega sodelovanja, narodnostni skupnosti pa bogatita državi. V sedanji situaciji se v Sloveniji vse bolj zavedajo varnostnega izziva v krizi in pričakujejo nujno sodelovanje s članicami Evropske unije.

Na koncu dogodka so predstavniki občin Sárvár, Lendava in Lenart podpisali sporazum o vsakoletni izmenjavi dijaških skupin.

Slovenija: Slovesnosti ob dnevu reformacije

TRUBAR JE UPORABLJAL BESEDO »SLOVENCİ« IN NE »SLOVANI«

Osrednja slovesnost ob letošnjem dnevu reformacije, 31. oktobru, ki je od leta 1992 državni praznik in dela prost dan, je bila v Celju, regionalne proslave pa v Apačah pri Gornji Radgoni, Mariboru, Lendavi in Murski Soboti.

Na slovesnosti v Murski Soboti, ki naj bi dobila prihodnje leto še širši pomen, kot je napovedal župan dr. Aleksander Jevšek, je bil govornik Tone Peršak, državni sekretar na ministrstvu za kulturo. Častni škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji, mag. Geza Erniša je predstavil projekt »Franc Temlin« - dokumentarno igrani film o avtorju prve knjige v prekmurskem jeziku, v glasbenem programu pa je ob ostalih pesmih mešani pevski zbor Cantate za uvod zapel slovensko himno - *Zdravljico*, za zaključek pa protestantsko himno *-Trdi grad je naš Bog*. Slovesnosti so se udeležili, ob množici obiskovalcev, škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji mag. Geza Filo, predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar mag. Vinko Žakelj in drugi.

Slavnostni govornik, Tone Peršak, državni sekretar in tudi pisatelj, je namenil osrednjo pozornost pomenu reformacije in osebnostim, povezanim s tem gibanjem, tako Primožu Trubarju kot drugim v Evropi, Sloveniji in Prekmurju. Najprej je izpostavil, zakaj je dan reformacije državni praznik: »Ko je bila osamosvojitve Slovenije časovno še zelo blizu, še bolj jasno in morda tudi bolj čustveno, smo se zavedali vseh tistih dogodkov in procesov v naši zgodovini, ki so naposled pripeljali do samostojnosti, do ustanovitve slovenske države in s tem do uresničitve dolgotrajne želje in zamisli, ki je vzklila, se razvijala in dokončno izoblikovala zlasti znotraj slovenske kulture v najšir-

šem pomenu besede.« Tone Peršak se je dalj časa pomudil pri Primožu Trubarju, ki je zapisal, da so se protestanti zavedali, da so »prebivalci tedanjih slovenskih dežel eno in isto, govorijo isti jezik in imajo pravico do kulture

Prvi in zdaj častni škof EC mag. Geza Erniša, škof EC mag. Geza Filo in državni sekretar, pisatelj Tone Peršak

in še posebej tako verske kot posvetne književnosti v lastnem jeziku«. Slavnostni govornik je polemiziral s tistimi, ki Trubarju oporekajo oziroma ne priznavajo, da je res govoril o Slovencih kot narodu ali o Slovanih. »Razprave te vrste so seveda legitimne, dokler ostajajo znotraj znanstvenih krogov in se osredotočajo na interpretacijo preteklih dejstev, predvsem z znanstvenega vidika, s čimer ni nič narobe. Celotno prav je, da se vprašanja, ki jih je potrebno razčistiti, razčisti. A v tem primeru se zdi, da je problem, kot je bil zastavljen, če je dovoljeno imeti mnenje o tem, nekoliko za lase privlečen. Nedvomno je, da Trubar v znamenitem besedilu uporablja besedo Slovenci kot poimenovanje ljudstva na določenem območju in besedo „slovenski“ v zvezi z jezikom, spet na dovolj natančno določenem območju, tako da skorajda ni mogoče razumeti, da bi meril na vse Slované in vse

slovanske jezike od Urala do Jadrana,« je izpostavil Tone Peršak in pristavil, da to ne pomeni, »da bi Trubar v svojem besedilu pisal o narodu v tistem pomenu besede, kot se je ta pojem zgodovinsko oblikoval in se uveljavil v

18. in 19. stoletju kot pojem, ki v svojem pomenu povzema sintezo kulturne in jezikovne identitete, vključno z ambicijami in cilji skupnosti, ki sama sebe že dojema kot narod.«

V vseh pogledih je slovenski protestantizem odigral popolnoma isto in enako pomembno vlogo v razvoju slovenske narodne skupnosti, kot jo je odigral v evropski civilizaciji. »Protestantizem ni pomenil samo reforme krščanstva, temveč revolucijo duha v vseh ključnih razmerjih družbenega in individualnega življenja, od verske, politične ekonomske do kulturne ravni. Protestantizem oziroma reformacija je revolucionirala mišljenje razmerja med posameznikom in Bogom, in če smemo tako reči, komunikacijo vernika z Bogom,« je dejal Tone Peršak, ki je tudi drugi del govora namenil predstavitvi vloge in pomena protestantizma v evropskem prostoru in v Sloveniji oziroma še posebej v Pre-

kmurju, »kjer je kljub vsemu ostala in vse do danes deluje protestantska Cerkev.« Važno vlogo so imeli tudi protestantski pisci od prvega Franca Temlina do ostalih verskih in posvetnih avtorjev, ki »so skupaj ustvarili pogoje za o h r a n i t e v slovenstva in jezika na tem območju. Po mojem prepričanju lahko domnevamo, da se brez prispevka avtorjev knjig in drugih tiskov v prekmurskem narečju ali kot nekateri menijo v prekmurski varianti knjižnega jezika in brez delovanja prekmurske

protestantske cerkve slovenstvo v Prekmurju ne bi ohranilo do začetka 20. stoletja in potem je vprašanje, če bi prišlo do priključitve k tedanji Jugoslaviji.« Govornik je za zaključek poudaril, da je prispevek reformacije za Slovence posebej pomemben, kajti »brez katerega bi danes zelo verjetno živeli v bistveno drugačnih razmerah.« Častni škof mag. Geza Erniša je izid prve knjige v prekmurskem jeziku označil za »največji dar za Prekmurce in seveda posledično za vse Slovence. Več kot samo prav in odlično torej je, da se letos ob 300-letnici izida Malega katekizma spomnimo tudi njegovega avtorja Franca Temlina, z najglobljim spoštovanjem in hvaležnostjo. Franc Temlin, o katerem ne vemo veliko, kajti zgodovinski viri o njem so zelo skopi, je bil namreč tista velika prekmursko-evangeličanska osebnost, ki se je med prvimi zavedla potrebe prekmurskih evangeli-

čanov in seveda tudi vseh ostalih rojakov po lastnih knjigah in jeziku. Prav zato oziroma ravno zaradi tega je njegovo delo izjemen dosežek tako v verskem kakor tudi na splošno kulturnem, jezikovnem in narodnostnem področju.« Prvi škof EC Geza Erniša je idejo o vizualni upodobitvi življenja in dela Franca Temlina označil za odlično. Pred kratkim je bil pomen Temlinovega Malega katekizma v besedi na mednarodnem simpoziju v Murski Soboti strokovno že uspešno predstavljen, »danes pa bo to veliko dejanje dobilo še sliko in ton. Temlin je namreč bil med tistimi učitelji in duhovniki, ki so si silno prizadevali, da bi se ljudje naučili vsaj dveh osnovnih veščin - pisanja in branja.« Toda kako naj se otroci naučijo jezika brez knjižnega pripomočka, pravi dr. Klavdija Sedar, če nimajo knjižnega pripomočka v maternem jeziku. In ravno na tem področju je Temlin z izdajo Lutrovega »Malega katekizma« naredil korak v smeri, da so se naši rojaki lahko naučili brati in pisati. Njegovemu zgledu so sledili tudi drugi pisci, kot denimo Števan Kuzmič. Dokumentarni film o Francu Temlinu, scenarij je napisal Štefan Celec, celotno zgodbo pa je zelo spretno povezovala dr. Klavdija Sedar, so snemali v Bratislavi, Banski Bistrici na Slovaškem, Berlinu, Halleju in Wittenbergu, Surdu in Nemescsóju na Madžarskem, v Prekmurju in v Avstriji. Vsi sodelavci so svoje delo opravili odlično, je bila enotna ocena po ogledu dokumentarca. Župan Aleksander Jevšek je v nagovoru povedal, da so takšne slovesnosti tudi priložnost, ko se še posebej zavemo, kako pomembno je reformacija vplivala na življenje Prekmurcev in vseh Slovencev.

Ernest Ružič

GOTSKO KIPARSTVO NA SLOVENSKEM

Kadar potujemo po naši slovenski deželi, imamo skorajda v slehernem kraju možnost videti in obiskati zgodovinske in umetnostnozgodovinske spomenike iz naše bogate kulturne preteklosti. Obdobja in spreminjanje slogov v naši umetnosti so šli ves čas vzporedno z evropskimi, zato se imamo možnost seznaniti z mnogimi novostmi, ki jih je v naše slikarstvo, kiparstvo in arhitekturo prinesel čas. Tokrat bomo naredili kratek sprehod skozi slovensko gotško kiparstvo, ki nam je morda nekoliko manj znano.

Obdobje gotike je poleg tega, da mnogo spomenikov poseduje umetniško kakovost, prav tako obrtniško krasilno, vsebinsko poučno in versko vzpodbudno. Pri nas v Sloveniji mu daje svojo veljavo predvsem dejstvo, da je člen večje skupnosti, ki zajema subalpski kulturni pas med srednjo Evropo in severno Italijo. Časovno pa zavzema ta čas okroglo tristo let umetniškega ustvarjanja; to je od srede 13. do druge četrtine 16. stoletja.

V gotiki je nastalo največ kiparskih del v kamnu in lesu. Uveljavilo se je kot arhitekturna plastika ali kot dopolnitev na oltarnih nastavkih, redko pa tudi kot prosto stoječe skulpture. Začetke gotike predstavljajo kapiteli na stebrih iz cistercijske cerkve v Kostanjevici ter v benediktinskem samostanu v Gornjem Gradu. Sicer pa sta za gotiko pri nas značilna dva znamenita kipa: *Krakovska in Solčavska Marija*, avtor obeh pa je t. i. *Mojster Solčavske Marije*. Avtorji se tedaj po navadi niso imenovali po svojem imenu, temveč po izdelku.

Krakovska Marija (gre za Marijo na Salomonovem prestolu) je iz 13. stoletja. To je relief, ki je bil nekoč na timpanonu *cerkve nemškega viteškega reda* v Ljubljani, zatem pa so ga premestili v kapelo na Krakovski ulici. Marija sedi na prestolu s stebričema in baldahinom. Ob vznožju prestola je na vsaki strani po en lev. Na kapitelu vsakega izmed stebričev sedi ptica, nad podstavkom prestola pa ležita zmaja s prepletenima vratovoma. Marija je oblečena v obleko z dolgim pasom in plašč. V desni roki drži jabolko,

z levo pa otroka, ki je frontalno obrnjen proti nam. Desnico ima dvignjeno, v levici drži kroglo, na glavi pa ima krono. Njen prestol z levoma lahko pojmuje kot reduciran Salomonov prestol. Motiv zmajev moramo povezati z vsebino Kristusa kot zmagovalca nad zlom. Do tal segajoči pas pa označuje Marijino deviškost.

Krakovska Marija

Kip Solčavske Marije so v 15. stol. prenesli iz benediktinskega samostana v Gornjem Gradu v Solčavo. Z vseh strani izklesana Marija z otrokom sedi na nizki profilirani klopi. Jezus, ki je obrnjen frontalno, dviga desnico v blagoslov, v levici pa drži kroglo. Marija ima do tal segajočo modro obleko in čez rdeč plašč, glavo ji pokriva tančica. V primerjavi s *Krakovsko Ma-*

Sočutna iz v kapeli Žalostne M. Božje v Celju

dono se Solčavska odlikuje po tehnično natančnejši izdelavi. Okoli leta 1300 je naše dežele zajel vpliv nemškega-gornjerenškega kiparstva, kar dokazuje tudi kamnita sedeča *Marija z Jezusom iz Šempetra* v Savinjski dolini. Verjetno je ta delo *ptujskogorske delavnice*. Danes se nahaja v cerkvi sv. Petra v Šempetru. Marija sedi na

visokem prestolu, z levo nogo stoji na levo, atributu zla ali pa krepostne moči, ki je v povezavi s Salomonovim prestolom. Oblečeni Jezus drži v rokah goloba, ki je simbol čistosti krščanske duše. Prav ta vsebinski tip je prišel k nam iz nemškega Porenja.

V 14. stol. so se pojavile številne lokalne kiparske delavnice, posamezni kipi pa pričajo o slogovnih vplivih iz srednjeevropskih središč. Porenski vpliv iz Nemčije je čutiti tudi v monumentalni *Sočutni* iz Brega blizu Sevnice. Proti koncu 14. stol. so se močnejše izrazili češki vplivi, ki so naznanjali razcvet posebnega kiparskega tipa, ki se imenuje *mehki slog*. Tak je lesen in obarvan kip *sv. Jurija z zmajem* v proštiji cerkvi na Ptujju. Obdelan je z vseh strani. Prvotno je stal na glavnem oltarju proštije cerkve. Kompozicijsko ptujski Jurij ustreza tipu upodobitve na zmaju stoječega viteškega svetnika z diagonalno postavljenemu sulico. Ima značilno elegantno držo, fina oblikovanost njegovih detajlov pa kaže na vplive dunajskih in čeških krogov dvornih zlatarjev.

Češka stilna smer je povsem zmagala z nastopom praških, parlerjansko šolanih mojstrov (učitelj Peter Parler iz Prage), avtorjev monumentalnih *hajdinskih mask* in ptujskogorskih oltarnih in *arhitekturnih kamnitih plastik*. Med deli s Ptujске Gore je prvi baldahinski *»Celjski oltar«* iz začetka 15. stoletja. Izrazito *mehkega sloga* pa je tudi *kip sv. Jakoba*, ki je nastal tudi v tem času. Gre za dela *ptujskogorske delavnice*, ki imajo značilno mehko gubanje draperije, elegantne drže figur, značilni sta milina in prefinjenost njihovega izraza. Danes stoji kip *sv. Jakoba* na konzoli v cerkvi na Ptujjski Gori. Pokrit je z značilnim širokokrajnim klobukom s školjko. Stoji v močnem kontrastu, podprtem na t. i. *»češko koleno«* desne noge in s telesno držo izraža rahlo S-linijo. Značilne so široko speljane gube, ki pod pasom plavajo od ene strani na drugo. Naslednji cenjeni izdelek te delavnice je *Lepa Madona*. Zaradi odlomljenih

rok in otroka je njena podoba okrnjena. Figuro odlikujeta izrazit kontrapost in mehka gotška S-linija. Ljubko glavo pokriva oglavnica, za katero se je držalo dete. Telo objema plašč v bogatem prepletu gub. Oblikovana je predvsem za pogled od spredaj. Z vsemi značilnostmi je blizu kipom iz Velike Nedelje, vzore pa je treba iskati v češko-salzburškem krogu.

Sv. Barbara in Katarina prav

Lepa Madona

tako iz ptujskogorske delavnice sta svetnici, ki sta zavzemali prostor v stranskih prekatih večdelnega oltarja. Umetnik je najbrž predvidel Katarino na gledalčevi levi strani, Barbaro pa na desni. Katarina je verjetno v roki držala palmovo vejo. Plašč ji poteka tako, da je zgornji del telesa odprt, medtem ko je Barbarin plašč pod vratom. Obe imata značilno visoko čelo, ozke obrvi, našobljene ustni-

Sv. Barbara

ce in rožnata lica. Občutek za ravnotežje se kaže v protiuteži, ki jo ustvarjajo Barbarin stolp, njun pogled ter nagnjenost naprej. V to skupino kipov spada tudi *Marija Zavetnica s plaščem* iz cerkve na Ptujjski Gori, o kateri pa sem v časopisu Porab-

je že spregovorila.

V kapeli *Žalostne Matere Božje* v opatijski cerkvi sv. Danijela v Celju se nahaja *Lepa Sočutna*. Kip določata trikotniška kompozicija in motiv treh rok, pri katerem Marija drži z levo sinovo roko za zapestje. Vidna je intimna lirčnost, s čimer zna gotika velikokrat komunicirati. V kiparstvu od leta 1490 do 1520 je čutiti drugačno pojmovanje gmote. Draperija se razrača in prevlada nad telesnim jedrom, kar nakazuje lastno razpiranje v prostor. S temi novostmi se postavlja po robu mehkojni lepote prej omenjenega *mehkega sloga*. Hkrati se uveljavijo realistično umirjeni obrazni tipi. Kaže se celo posnemanje modnih tokov v oblačenju in frizurah. Prav zaradi določene sorodnosti z barokom imenujemo ta slog poznogotski barok. Tipičen primer te novosti je *sv. Ana Samotretja iz Gornje Radgone, sedaj v NG* - v tem času je to pogost vsebinski motiv. Ana široko sedi na klopi in drži Jezusa ter Marijo. Jezus je gol, Marija pa deklica, ki je zatonjena v branje. Anino glavo pokriva oglavnica, njeno oblačilo je bogato nagubano. Draperija prevladuje nad jedrom telesa. Značilen je ovalen obraz s poudarjenimi obrvmi, kar daje obrazu resen izraz, kljub temu pa je še čutiti milino in mehko gmotnost.

Cerkve Marijinega vnebovzvetja v Crngrobu nam predstavlja *sv. Ursulo in Nežo*. Oblečeni sta po modi s preloma 15. stol., kar kaže na rastočo moč meščanstva. Njuna oblačila so oblikovana nekoliko okorno, obraza pa sta lutkasta z našobljenimi ustnicami. S temi značilnostmi ju uvrščamo v krog kiparstva, ki je prihajalo k nam iz Beljaka.

A to še ni vse. Pogledali smo le nekaj umetnin. Če bi se vsakemu od teh kipov posvetili posebej, bi o vsakem lahko napisali esej, kajti vreden je tega. Vsak je namreč unikaten in edinstven v svoji zgodbi. Bil je namenjen svojemu poslanstvu v svojem času. In temu je namenjen še sedaj, v današnjih in bo še prihodnjih dneh. Samo treba ga je znati videti.

Mojca Polona Vaupotič

OD SLOVENIJE...

Umril je France Bučar

V 93. letu starosti je umrl eden najvidnejših politikov v slovenski zgodovini France Bučar. Politika in pravnik Franceta Bučarja, rodil se je leta 1923 v Bohinjski Bistrici, so tako življenjsko kot karierno močno zaznamovali viharne zgodovinski dogodki v Sloveniji od začetka 2. svetovne vojne do osamosvojitve. Bučar se je kot dijak v Ljubljani pridružil Osvobodilni fronti (OF), zaradi česar so ga leta 1942 zaprli italijanski okupatorji in ga internirali v Italijo. Spomladi 1944 je bil poslan v Nemčijo, vendar je že na poti pobegnil in se pridružil partizanom Kokrškega odreda. Leta 1947 je diplomiral na pravni fakulteti in se nato kot referent zaposlil v vladnem svetu za zakonodajo in gradnjo ljudske oblasti. Do leta 1978 je Bučar ostal predavatelj na ljubljanski Pravni fakulteti, nato pa se je Centralni komite Komunistične partije Slovenije odločil, da ga je treba zaradi »pomanjkanja moralno-političnih kvalitete,« kritiziral je idejo Edvarda Kardelja o samoupravljanju, odstraniti z ljubljanske univerze. Sledilo je več kot desetletje oporečnosti in nato vstop v politiko. Leta 1988 je na povabilo nemškega evropskega parlamentarca Otta von Habsburga, sina zadnjega habsburškega cesarja, nastopil na rednem zasedanju Sveta Evrope v Strasbourgu in s predstavitvijo razmer v tedanji Jugoslaviji vzbudil pozornost mednarodne javnosti. V začetku leta 1989 je postal soustanovitelj Slovenske demokratske zveze (SDZ), ki velja za jedro koalicije Demos, ki je zmagala na prvih demokratičnih volitvah 1990. France Bučar je bil imenovan za predsednika slovenske skupščine in predsednika ustavne komisije, sodeloval pa je tudi pri pripravi nove slovenske ustave. Poslansko kariero je Bučar nadaljeval na prvih državnoborskih volitvah in bil izvoljen kot kandidat Demokratske stranke (DS). S koncem poslanskega mandata 1996 se je končala njegova aktivna politična pot. France Bučar je po koncu politične poti napisal več knjižnih del s politično in ekonomsko pravno vsebino, kot so Slovenija in evropski izzivi, Rojstvo države, Slovenci in prihodnost, Temelji naše državnosti in Prelom, do katerega ni prišlo, ki je izšel letos spomladi. Do leta 2012 pa je tudi vodil slovensko Panevropsko gibanje.

Murska Sobota: Sodelovanje med Slovenijo in Madžarsko do leta 2020

PROGRAM INTERREG PRISPEVA K POVEZOVANJU V EVROPI

Redkokatera država, če sploh katera doslej, ni imela programa čezmejnega sodelovanja Interreg. Na nedavnem, širšem posvetovanju nosilcev programa Interreg in zainteresiranih v programih so madžarski predstavniki povedali, da njihova država razvija oziroma ima čezmejne projekte tako s Slovenijo kot z vsemi sosedami, medtem ko ima Slovenija ob Madžarski še čezmejne programe z Avstrijo, Italijo in Hrvaško. Ministrica za razvoj, strateške projekte in kohezijo je tudi s podatkom, da tovrstno sodelovanje poteka že 25 let, poudarila pomen sodelovanja. Dosedanje izkušnje so dobre, zato se kaže v finančni perspektivi 2014 - 2020 še posebej potruditi, so poudarjali na odlično obiskanem posvetovanju v Murski Soboti. V sodelovanje so vključene Železna in Zalska županija ter Pomurska in Podravska statistična regija, statistični zato, ker se v Sloveniji ne morejo dogovoriti o številu regij. Vsaka koalicija ima namreč svoje predloge za sprejem novega zakona o lokalni samoupravi. Po prvem je nastala iz prejšnjih večjih množica manjših občin, v Sloveniji prek 200, v Pomurju pa iz štirih kar sedemindvajset.

Zanemarljiv tudi ni podatek, da bo na voljo polovico manj denarja, in sicer skupaj blizu 19 milijonov evrov, od tega iz Evropskega sklada 14.795.015 evrov ali 85 odstotkov denarja za predvidene projekte, za razliko, 15 odstotkov, bo potreben lasten denar.

Prvi razpis bo objavljen, so zagotavljali na posvetovanju, v letošnjem decembru, kar pomeni, da bo denar na voljo šele v prvi polovici leta 2016. Kritični ocenjevalci počasnih postopkov poudarjajo, da bi se morali na razpise pripraviti že zdavnaj, kajti prejšnji je bil zaključen leta 2013. Zlasti v neprijetnih razmerah so tisti, ki so se odločili za projekte na daljše obdobje, medtem ko je presledek manj problematičen v projektu Upkač, kjer je krog skoraj zaključen s pomembnimi rezultati in lažje čakajo na nadaljevanje, za katero se intenzivno dogovarjajo. Sicer pa je bilo v obdobju 2007 - 2013 sofinanciranih 43 projektov, ki so, je uradna ocena, prispevali k nastanku novih skupnih čezmejnih pobud in rešitev, k večji energetski učinkovitosti, ohranjanju kulturne dediščine ter povečanju medsebojnega zaupanja. Kar nekaj projektov v sodelovanju z Železno županijo in obmejnimi regijami Hrvaške je izpeljal Pomurski muzej v Murski Soboti.

Programi čezmejnega sodelovanja bodo podpirali razvoj skupnega obmejnega prostora, bogatega z naravno in kulturno dediščino, poudarjena je tudi skrb za naravo, torej podobne usmeritve, ki so bile doslej. Poslanstvo programa je tudi preobraziti regijo v družbeno in trajnostno skupno regijo »zelenega turizma«. Le-tega naj bi razvijali na oddaljenih, podeželskih območjih, ki so turistično manj razvita, a privlačna. Torej nekaj, kar bi bilo primerno tudi za Porabje in Goričko, kajti razen redkih izjem je gostinsko-turistična ponudba skromna, v primerjavi z obmejnimi kraji na Gradiščanskem in Štajerskem, pa nedomiselna. Pogoje za kakovostne spremembe ima, denimo, gornjeseniška vzorčna kmetija, če omenimo en konkreten primer, ki je nastal na drugi osnovi.

Na posvetovanju je bila poudarjena vloga manjšin, slovenske v Porabju in madžarske v Prekmurju, in sicer zaradi poznavanja jezika in nekaterih znanj, ki bi se jih drugi morali učiti dalj časa. To več ali manj potrjujejo tudi podatki iz anket iz obmejnih krajev, ki jih je predstavil Zsolt Szokolai, madžarski predstavnik v Evropski komisiji.

E. Ružič

Flajnsni slovenski penzionisti

Dröjštvo porabski slovenski penzionistov zvojn programov, steri valajo za vse naše člane, penzioniste, že par lejt redno planira male programe tü, za stere se podajo penzionisti svojoga domanjoga ali eške sausednoga kraja.

čakali na njivi. Ja, sto je rani, je rani. Vej smo se mi tü brš v redé postavili, pa hajt na delo, kak tau Slovenci šegau mamó. Z veseljóm smo vcuj stanili vsi, s flajsnimi rokami smo kante tak brž napunjávali, ka sta dva vdinjaniva

Varašanci pa Slovenčardje vsakšo djesen mamó v plani indašnja paversko delo, tau je trganje kukarce. Kak vejmo, gnesden tau delo kombajni opravljajo, malo vértov je, steri se podajo za tau, ka se kukarca vö olöjpa pa dola pobere z rokami. Za tau pa eške menje, ka bi si brigo delali s tejm, ka nas, lüctje pozovejo delat. No, vala Baudji, ka je v Slovenskoj vesi eške vert, steri za svoj tau na vekšoj njivi sadi kukarco pa njeno »žetvo« po indašnjom opravlja. Trno radi smo bili, gda nam je vert Ferenc Dančec, po domanjom Sklauščini, valas dau, če leko pridemo kukarco brat, ka on računa na nas. Dja kaj pa nej! Z veseljóm! Na tau smo čakali. Pauleg dougoga deževnoga vrejmena se je tau delo zavleklo, kumar na 23. oktober se je posišijla zemla za delo. Zazranka smo se Varašanci že malo bola v friškom, meglenom lufti napautili z biciklini, med potjauv so se nam pa pridróžjili Slovenčardje. Kak če bi se vküp nagunčali, z Varaša smo ženske mele s seov enoga moškoga, iz Slovenske vesi pa moški eno žensko, etak smo rejsan leko meli dobro, veselo dröjžbo. V devetoj vöri so nas že vert z vertinjov, teticov Irenkov pa Ferinom Bajzekom s punimi kantami, depa eške s prazno prikaulicov (utánfutó)

mladiva moška kumar zandolela z veltjimi košari kraj nositi na traktor. Vsakši se je radüvo, žuborili smo kak ftiči, vsi smo bili na tejm, aj pošteno opravimo delo, vert pa na tejm, aj med delom ne posenemo vö, aj se vsi dobro leko poznamo (počutimo). Pauv je bijo že preveč zrejli, vlatovdje se je na leki trgalo. Letošnja söjča je nej naprajla kvara, črčavka pa ja. Kak je pravo vert Dančec, kukarce je zavole dosta, samo je menšo vlatovdje zavole črčavke. No, gda smo podne z delom zgotovili, smo si škornje nikak težko rejšili od blata, nas je vertinja pozvala v domanjo krčmau, gde so nas s fajnstjim domanjim djestim tak pogostili, kak bi bili na gostüvanji. Tak verta Feri bačini kak vertinji tetic Iren se trno lepau zavalimo, ka so nam zavöjpalu tau lejpo delo, so nas tak lepau gora prijali. Vöjpamo, ka so oni tü tak zadovolni z nami kak mi z njimi pa njima želimo dobro zdravdje tadale, pa se té kleta pa tak veselo leko mamó pri njij. Vsejm našim penzionistom, steri so z dobre volé prišli na tau delo, se trno lepau zavalimo s strani dröjštva, posaba prejdnoj slovenčarski penzionistov Katarini Nemet, stera je tü pomagala vküp spravlati lüstvo na delo.

Klara Fodor
predsednica

Ta vala...

Šujstrna Katica, po mošej Čerpnjak, se je v Slovenskoj vesi naraudila pa gorrasla, zdaj v Varaši žive. Mlajšov je dosta bilau pri Šujstrni, vsevküp osem, Katica so bili najmlajši, leta 1940 so se naraudili. Dapa na žalost so mati za tri lejta mrlji pa brezi matere so gorrasli. Žmetni žitek so meli, dapa itak se vsigdar smejejo pa so koražni.

- *Tetica, zaka so vas doma tak zvali, ka Šujstrni?*

»Leko ka je gnauksvejta kakšni stavec šujstar bijo, pa tak smo te mi šujstrni gratali.«

- *Pa kak so vas v vesi zvali, Kati ali Katica?*

»Edni so me tak zvali, ka Kati, drugi Katica.

- *Pa mati so vas kak zvali?*

»Jaj, mater ne poznam, tri lejta sem stara bila, gda mi je mati mrla. Nas je doma osem mlajšov bilau, pa dja sem najmenša, dja sem se 30. aprila leta 1940 naraudila, mati je pa 15. aprila leta 1943 mrla.«

- *Kelko pojbov pa kelko dekel je bilau nad vami?*

»Štiri dekle pa štirge podje smo bili, zdaj nas ešče sedem žive, samo eden brat je mrau, steri je tü v Varaši živo. Edna sestra, stera se je leta 1928 naraudila, vanej na Hrvaškom, v Požegi žive, samo tau ne vej, ka je z njauv. Mauž ji je že davnik mrau, dve hčeri je mejla, dapa zdaj nika ne vejmo od nje.«

- *Kak je ona na Hrvaško prišla?*

»Ona je leta 1949 odšla na Slasko (v Jugoslavijo), leta 1956 so pa drugi odšli, doma smo samo trdije ostali. Brat je 2001. leta mrau, steri je najstarejši bijo, sestra Giza pa nej daleč kraj od Fertóda žive.«

- *Steri so petdesetšestoga leta odšli, tisti gde živejo?*

»Eden je v Angliji, edna sestra pa dva brata sta pa v Kanadi. Tau, ka je tak dosta bratov pa sester odšlo vö iz rosaga, tau je vejn zato bilau, ka smo mi brezi matere gorrasli, eden oča je zato itak nej mati.«

- *Kak ste se eden za drugim narodili?*

»Med prvima dvöma je edno leto razlike bilau, prvi se je leta 1927 naraudo, drugi pa leta 1928, potistim smo se že vsi na dve leti naraudili.«

- *Do steroga leta ste vsi doma bili kak sestre pa bratje?*

»Par lejt je samo tak bilau, ka

smo vsi doma bili, sestra je leta 1953 na gazdaság odšla delat. Rudi, Pišta, Joška so pa v kosavno fabriki delali, dapa pred tejm so ešče za sodaka rutjivali, tak ka dosta smo nej bili vsi vküper.«

- *Kak je bilau brezi matere gorrasti?*

»Gda sem dja tak dvanajset lejt stara bila, dočas so že moje sestre vse z daumi odšle, pa žensko delo je name ostalo, zato ka oča so v kosavno fabriki delali. Leko povejm, tau je istina, ka smo mi srmacke bili fejst, žalostno življenje smo meli, najbola pa zato, ka smo brezi matere bili. Dja sem najmenša bila, name je oča gorano. Petdesetšestoga leta so se mi bratje pa sestre molili, aj dem z njimi, dapa dja sem tau prajla, ka dja sama nemo üšla, če do oča šli, te dem, ovak nej. Tak sva te müva dva doma ostala z očov.«

- *Sto je vam obed küjo, gda ste ešče menši bili?*

»Oča, sto drugi! On je küjo pa peko tö, dostakrat ešče rajje pogače. Te tak pomalek sem se dja tö navčila od njega pa te sem tau že dja delala.«

- *Kak dugo ste vi doma bili?*

»Leta 1967 sva se oženila pa

leta 1971 sva v Varaš prišla.«

- *Gde so bili oča?*

»Oča je doma austo, zato dja sem te že mlajše mejla, dapa mi smo vsakši den tavö k nje mi odli. Te 1975. leta smo se prijali zidati pa za edno leto smo se že tü držali.«

- *Ka je z rojstni ramom?*

»Nejga ga, tisti je že dolavtrg-

njeni. Saused ga je dolatjüpo, grünta smo dosta nej meli. Dja se na tau ne spomnim, ka bi krave meli, samo gnauk, vejn edno telico. Zato ka kak starejši bratje tak oča so v fabriki odli delat, nej bilau nikoga doma, sto bi leko gazdüvo. Gda je bojna bila, te je vejn najbola srmastvo bilau, vejm, ka taši črni krü smo djeli, kak biks. Pri nas so tö bili Rusi tistoga reda, v ednoj izi smo mi spali, v drugoj izi so pa Rusi spali. Nas je doma dosta bilau, tak ka mi smo se samo na rejdko leko nadjeli do sitoga. Dja kak mala deklčina sem kauli po vesi odla delat za mlejko, za segnjeno mlejko. Tauma smo mi fejst radi bili, zato ka te smo leko djeli.«

- *Sledkar ste že odli kama delat?*

»Dja sem najprvin pri barbejra pucala, potistim tam kak je védónö (patronažna sestra) bila, pa te tak leta 1962 sem se prijala pošto nositi. Tau sem delala do 68. leta, gda sem rodila Andrejo, 69. leta Katina, 70. leta Edita, 77. pa Valina.«

- *Kak tau, ka se je slejdnja nej na edno leto, liki na sedem lejt narodila?*

»Vejn zato, ka smo drugo delali, te smo ranč rama zidali.«

- *Gda ste že tü v Varaša bili pa mlajši so zrasli, potistim ste ešče šli kama delat?*

»Sedemdesetštrtoga leta sem pošto nosila, za edno leto sem v kosavno fabriko odšla, pa te sem tak sedemdesetsedmoga leta rodila Valiko. Leta 1979 sem v bölcsóde (jasli) odšla pa dvanajset lejt se tam delala, potejm sem ešče štiri lejta delala v daumi za ostarele (Öregek napközi otthona) pa leta 1995 sem tak penzionistka gratala.«

- *Dekle so se že vse oženile, z možaum lopau taživeta, ka ešče vam fali, zdaj vam dé najbaukše, nej?*

»Kak aj ti povejm? Z edno rečtjauv bi samo telko prajla, ka tavala. Leko bi baukše tö bilau, dapa nika se ne morem žaugati, dobre mlajše mava, če kaj trbej, oni so nam vsigdar na pomauč, sporazmejmo se, drugo pa tak nej trbej. Samo aj zdravje mam ešče par lejt, pa te zadovolna baudem.«

Karči Holec

... DO MADŽARSKE

Davek tudi na nabiralništvo v naravi

Pred madžarskim parlamentom je novela davčnega zakona, ki bi obdavčila tudi del dohodka, ki si ga ljudje priskrbijo z nabiralništvom v naravi. Gre za dohodek, ki ga ljudje dobijo za gobe, zdravilne rastline ali polže, ki jih prodajo odkupovalcem. Četrtno tega dohodka bi vlada obdavčila. Višino davka bi določil odkupovalec, ki bi vsoto takoj odtrgal od odkupne cene in bi nabiralcu o tem dal tudi račun. Opozicija vladi očita, da bi z novim davkom obdavčila prav najbolj revne, kajti nabiralništva v naravi se grejo ljudje na podeželju, ki velikokrat nimajo nobenega drugega dohodka. Drugi očitek, ki leti na vlado, je, da bi se težko kontrolirali finančni pretoki, kajti odkup ne poteka po tradicionalnih trgovskih kanalih.

Vlada želi podvojiti število prodajalcev v veletrgovinah

Vlada pripravlja podzakonski akt, na podlagi katerega bi morale veletrgovske mreže skoraj podvojiti število prodajalcev. Po novih predpisih bi morale trgovine, ki imajo več kot 400 m² površine, zagotoviti najmanj enega prodajalca na vsakih 70 m². Po mnenju vlade bi bili ob takem zaposlovanju nakupovalci deležni bolj kvalitetnih storitev in postrežbe. Predpis naj bi začel veljati leta 2016 in bi za veletrgovske mreže in diskontne trgovine pomenil podvojitev zaposlenih prodajalcev, kar bi znatno povišalo njihove stroške. Po mnenju analitikov bi predpis najbolj prizadel veletrgovske mreže v tuji lasti, kot so Tesco, Spar in Auchan. Tesco trenutno zaposluje 22 tisoč ljudi, z letom 2016 bi moral imeti 44 tisoč prodajalcev. Po mnenju sindikatov trgovskih delavcev bodo težko našli toliko sodelavcev, kajti zaradi prenizkih plač se trgovski delavci rajši zaposlujejo v tujini. Veletrgovske mreže je na Madžarskem že do zdaj prizadelo nekaj ukrepov, med temi tudi preproved nedeljskega poslovanja.

Gobarsko društvo Lisička pá v Porabji

Zveza Slovincov na Madžarskom že dolgo lejt ma stike, sodeluje z Mariborom, najbolje z Mestno četrtjo (városrés) Magdalena. Za tau sodelovanje se je dosta trüdo pa se ešče zdaj trüdi gospaud Jože

vidla, zatok so tak brodili, ka bi tau znanje sprobali v praksi tö. Zavolo tauga smo letos tak planerali, ka bi meli dvei akciji, rano geseni bi meli gobarski den pa piknik v Andovcaj. Šli bi v gauško, nabrali

molgi gobarski den dojpovedati. Depa kesna gesen nam je prinesla dosti dežja, gošké so se tak namaučile, ka se je tau vidlo gobam. Pa tau tö, ka ešče nej tak mrzlo bilau, zatok so se »vödale« po gorički pa porabski gauškaj. Če se je stoj v zadnji kednaj oktobra pelo iz Monoštra v Mursko Soboto, je skurok nej najšo stranske pauti pri gauški, ka bi nej kakši avto stau.

24. oktobra so se gobarji iz Maribora tö napautili prauti Goričkomi in Porabji, ka bi iz gob, stere nabe-rejo, napravili razstavo. Kauli 11. võre so prišli na Gorenji Senik na Slovensko vzorčno kmetijo. Letos smo tau lejpo točko vöodebrali za razstavo, ka je tisto soboto v Lipi gostüvanje bilau. Na vzorčni kmetiji nji je počakala vodja RA Slovenska krajina Andreja Kovač,

Določanje gob. (naprej na levo) Slavko Šerod, (na pravo) Anton Poler

Murko, steri ejkstra ma skrb za tau, ka se godi s Slovenci, steri živémo zvün granic Slovenije. Je član Kulturnoga društva Člen 7 na avstrijskoj Štajerski, pa je dosta napravo za tau, ka so porabske kulturne skupine večkrat bile pozvane v Maribor. Na te nastope se ešče gvüšno spominjajo ljudske pevke iz Varaša pa Števanovec, dapa bili so pri nji mlašeče skupine tö.

Z njegvo pomočjav smo se pred leti povezali z gobarskim društvom Lisička tö, stero je vsakšo leto geseni napravilo razstavo

Razstava je pripravljena (Slavko Šerod pa Andreja Kovač)

Letos je bila razstava napravljena na Slovenski vzorčni kmetiji na Gorenjom Seniki

(kiállitás) gob v Monoštri v Slovenskom daumi. Zadnja lejta smo pa vsigdar meli predavanja (elöadás) o gobaj, stero je držo gospaud Slavko Šerod, steri vodi gobarsko društvo v Maribori. Istina, ka nas na predavanji nej tak dosta bilau, kak bi si želeli, dapa tistim, steri so prišli, so se predavanja trno

gobe, o steraj bi gospod Slavko Šerod povedo, če so dobre za gesti ali nej, pa bi na konci iz gob sküjajali kakšno gesti. Dapa tau leto je takša süča bila, ka augustuša pa septembra ešče ranč nauri gob (kak v Porabji pravimo) nej bilau po naši gauškaj, nej ka bi grbanje, lišičice ali sirautice najšli. Zatok smo te

njeni sodelavci so pa že pripravili stole za razstavo.

Iz puni košar pa škatül so ena za drugo naprej prišle gobe, dva strokovnjaka – Anton Poler in Slavko Šerod – sta pa determinirala vsakšo gobo. Pri vsakšoj sta napisala njeno ménje pa tau, če je užitna (ehetö) ali strupena (mérgezö). Bile so eške pogojno užitne (feltételesen ehethö), tau pomeni, ka se leko pogejo, če se prva dugo küjejo. Na razstavi so pa bile smrtno strupene gobe tö.

Če je človek malo pogledno razstavo, se je začüdivo, ka kelko takšni gob rasté po naši gauškaj, stero so dobre za gesti, samo – ka nji mi ne poznamo – je ne poberemo vküp. Lidi, steri po Porabji gobe berejo, je dosti. Leko, ka bi se nam splačalo napraviti eno društvo? Mariborski gobarji bi nam pri tejm gvüšno pomagali.

Marijana Sukič

Pismo iz Sobote

Razpitanje

Dosta sam vam že vöovado od moje tašče Regine, trno čedne ženske. Pa kak ste že vpamet vzeli, una je sama gé. Škem prajti, ne živé z očom od moje žene. Pa je nej vdovica gé. Razpitala se je že davnik nazaj. Zaprav, un je od nje odišo. Zakoj, tou niške ne vej. Od toga sploj neške gučati. Dosta pa radi od svojga razpitanja gučijo možakarge, tisti, ka je poznam.

Nej dugo nazaj tak sedimo v krčmej. Ranč v tistoj krčmej, v ste-roj se vse zvej. Če se zavolo klajf ne zvej, pa vsikši kaj od sebe povej. Kak povejdano, sedimo v krčmej. Krčmari mobi cingati začne. Samo se je čülo.

»Ja, razmej! Vredi, zgučano. Tak de, kak povejš!«

Že včasim po tejm vsikšomi v krčmej pijačo prinese pa kcuj povej:

»Pali je zvau pa pravo, gor nosi, ka stoj spidje pa kelko v njega dé! Nin za eno vöro es pride.«

Če Pali tak povej, mo pa pili, smo si brodili. Pa smo pili. Neje za eno vöro prišo, za tri vöre je nut na dveri stoupo. Veseli, kak smo ga že dugo nej vidli.

»Gotovo je! Razpito sam se! Na svejti nega bole srečnoga človeka. Muzika,« je eške zapovedo, za njim pa je nut v krčmo prišla eške banda muzikantov.

Po tejm je bilou vsefele. Pilou se je, plesalo, posance so se v tla metale, od nikec so prišle küjane klobasi, gren, domanji krüj, cvirki, šunka pa eške vse fele drugoga. Skur tak je vövidlo, kak kakšo malo gostüvanje, Pali pa je vsikši deset minutov vözglaso:

»Razpito sam se! Ge sam najbolje srečen človek na svejti!«

Ne pounim več, kelko je vöra bila. Vejmo samo tou, ka je banda že odišla, eni so spali za stolom, krčmar je eške biu pri sebi, pa ge ranč tak. Pali sedi skrak mene. Njegve oči so nikšne prazne ostanole. Nikšnoga ognja več nega v nji. Brodim, ka zavolo alkohola. Dregnem ga, aj malo k sebi pride, un pa samo vcejlak naraji povej:

»Razpito sam se.«

Povejm njemi, ka smo tou že stoukrat čüli. Un pa me samo pogledne, me gleda, skuza njemi se pokaže v očaj, po tejm pa njemi vö iz ouči že teče kak dež:

»Ge go pa tak rad maaaaaaaaaaaaaaam!«

Na, po tejm smo več nej na njegvo veseldje pili. Začnoli smo na njegvo žalost piti. Naš krčmar vej, kak trbej z lidami. Trno toplo pa pajdaško se je kcuj k nama vseu. Paliji je začno tumačiti, kak razpitanje vsikšomi nika prinese ali pa nika vkraj vzeme. Paliji šké žalost vkraj odgnati.

»Pali, zdaj boš več časa emo za nas, pajdaše. Niške ti več po gla-vej nede skako zavolo toga. Vej pa poznaš tistoga šlosara Gusteka. Un se je trno mladi razpito. Toga nigdar ne pozabim. Gučo mi je, ka de se razpito, kak tou več tak tadale néde. Pa ga pitam, ka za baje geste. Povej mi, ka njegva žena samo po krčmaj ojdí. Vsiški nemijli den samo po krčmaj ojdí. Pitam ga, če telko pidjé. Pa mi Gusti povej, ka una sploj ne pidjé. Po krčmaj zatoga volo ojdí, ka njega iške. Po tejm, gda se je razpito, je v eno krčmou več nej pogledno. Vejndrik, zatoga volo, ka je doma mir emo. Vidiš Pali, kak razpitanje leko tak malo smejšno tö vöspadne.

Naš Pali ga samo pogledne, ga eden čas gleda, že se skur smidjati začne, depa znouva sunznati grata:

»Ge go pa tak rad mam!«

MIKI

Zakoj, zakoj?

Kak je mali Peter gučati začno, so se za njegove stariše začnole nebeske nevoule. Njegova prva reč je nej bila »mama« ali pa »ata«. Nej, sploj nej! Njegva prva reč, ka go je vedo vöprajti, je bila »zakoj«. Pa je vsigdar škeu za svoj »zakoj« nazaj dobiti tö, »zatoga volo«. Depa stariša vsigdar ne vejta tak povedati, kak bi mali Peter tou škeu čüti.

Zakoj geste zakoj?

»Mama, zakoj sam ge takšen gé,« pita mali Peter eške prva, kak nut na dveri stoupi. »Mama, dun povej, zakoj,« si že za sto doj sejde pa zajtrik naprej vzeme.

Mama ga gleda, gleda ga ata tö. Kak že telkokrat, svojga sina ne razmejta najbolje. Če človek nika ne razmej, dun trbej pitati.

»Ne vej, od koga mi gučiš, Peter. Povej mi, ka škeš vedeti,« ata noužič pa falat pečene rejbre na stran deje.

»Ata, zakoj sam takši gé, ka vsigdar moram nika spitavati. Me rezmejš,« mali Peter ato kak najbolje globko v ouči pogeldne.

»Vsikdar samo zakoj, zakoj pa li samo zakoj. Zakoj je tak gé?«

Vijer pitanj se kuman dola stavi. Kuman telko, ka si ata pa mama leko malo zedjneta. Si malo odejneta, zatoga volo, ka mali Peter nouvi vijer dela.

»Zakoj sploj geste tou pitanje, zakoj? Leko bi kak ovak bilou, ka nej? Zakoj je nej ovak gé? Zakoj na taum svejti zakoj mora biti? Vej sto kaj od toga prajti? Zakoj niške nika od toga ne vej povedati? Zakoj nej?«

Ata pa mama bi v rokaj najraj drženco držala. Tisto drženco, ka té dež »zakojov« dola stavi. Depa takše držence na taum svejti nega. Niške si je takšne držence eške nej vözbrodo. Zatoga volo je trbelo sinej nika dun nazaj povedati.

»Sin moj, libleni,« ata začne. »Od toga bi ti dosta več mogo vedeti kak pa müva z mamou. Vej si pa ti majster za te tvoje »zakoj«. Müva z mamou bi tebe mogla pitati, zakoj je tak gé. Zakoj na svejti »zakoj« gestejo.«

»Ata, zakoj? Škem pitati, zakoj ranč ge od toga moram več vedeti kak pa vüva,« mali Peter tadale »zakoj«.

»Vej ti pa je že ata povedo, ka si ti najvejši majster za takša pitanja. Niške na taum svejti ne vej telko »zakojov« naprej prinesiti kak ranč ti,« si mama skrak sina doj sede, samo aj se tou dun zgotouvi.

»Zakoj sam ge najvejši majster? Vej sam pa eške mali človek. Mali človek ne more velki majster biti,« si njoj mali Peter nut v krilo sede. »Ata je majster gé v svojoj službi. Mama, ti si majster za reteše pa za žmano župo. Ge gvüšno majster eške ne morem biti.«

Ata se vcejlak skrak njiva doj sede. Ženo prejk rame primle, sina bouža po lasaj. Vcejlak na raji guči:

»Ti boš vsigdar od naja velki masjter. Aj si mali, aj boš za nika dugi lejt velki grato, ti tou vsigdar ostaneš.«

»Zakoj?«

Ata oči koulak obrné, mama sina k sebi stisne:

»Zakoj, zakoj? Peter, zatoga volo, ka tou tak mora biti.«

Mali Peter na tou nika ne povej, v glavej pa njemi popejvle eden velki »zakoj«.

Dostopna je na: <http://www.bralnaznacka.si/index.php?Stran=43>

V njej so predstavljene kakovostne novosti (žal ne vse takoj, ker ne dohajamo izidov!). Ob vsaki predstavljeni knjigi so nanizane »spodbude za branje« in ponavadi tudi »spodbude za nadaljnje branje«. Morda vam bo to gradivo prišlo prav tudi pri delu za bralno značko.

Tole je košček predstavitev pesniške zbirke:

Svetina, Peter: **Domače naloge.**

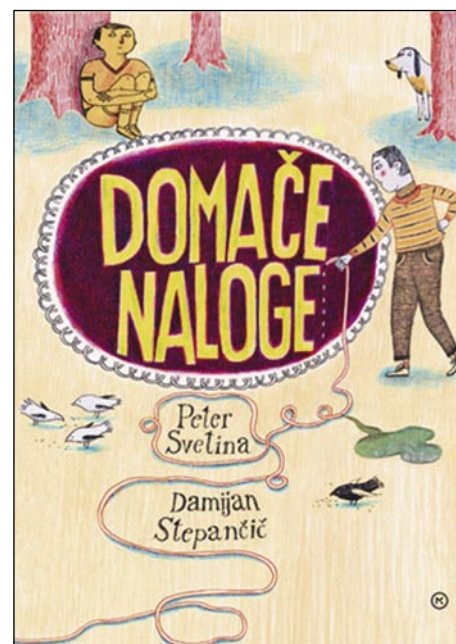
Ilustr. Damijan Stepančič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2014. (Velike slikanice), 32 str.

| P | 2. stopnja
| nonsens

(Knjiga ni tako debela, kot zgloda na tej sliki)

- Otrokom v 2. triletju (tudi že dobrim samostojnim bralcem v 1. triletju) pesmi fotokopiram, vsako na svoj list, in jim odrežem naslove. Naslove napeljem vse skupaj na list papir-

ja, tako, da jih je mogoče odstraniti. Fotokopije razdelim otrokom, vsakemu eno (še

Pred Eifflovim stolpom v Parizi

bolje morda po eno dvema otrokoma, da delata skupaj), in jih prosim, da pesmi dobro preberejo in jim dodajo prave naslove. Ko končajo, otroci v slikanici sami preverijo, če so pesmim dodali prave naslove. - Če si otroci želijo (in samo, če si res želijo!), se ob vseh

pesmih pogovorimo, ali so zgolj igrive in duhovite ali pa so bolj poetične in kako raz-

biramo njihova sporočila. So že kdaj slišali za »nonsens« v literaturi?

- Opazujemo ilustracije: bi tudi za njih lahko rekli, da so »nonsens«? Kako ilustrirajo besedila, kako jih dopolnjujejo ali celo presegaajo?

Domača naloga za bralno značko

Kaj, teh nekaj vrstic!?

Saj še list ni do

konca popisan!

Pa še rime nima!

In to bi rad povedal za bralno značko!?

-Vsak otrok prebere eno pesem. Tako si ustvarimo »pesniško matinejo«.

Na letošnji Vrajži nauči je bilo tudi veliko otrok. Nekateri so prišli s starši, nekateri pa kar sami.

Miki Roš

6.00 KULTURA, ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 11.15 VEM!, KVIZ, 12.00 UGRIZNIMO ZNANOST: ŽIVO SREBRO, ODĐAJA O ZNANOSTI, 12.25 SE ZGODI: SPET DOMA, SLOVENSKA NANIZANKA, 13.00 PRVI DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 13.30 TARČA, 14.20 PRAVA IDEJA! 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, ODĐAJA TV LENDAVA, 15.45 OTROŠKI PROGRAM: OP! 16.15 OSMI DAN, 17.00 POROČILA OB PETHI, ŠPORT, VREME, 17.30 RAZRED ZASE: KDOR POSKUŠA, MU USPE, 17.55 NOVICE, 18.00 INFODROM, PREGLED TEDNA, INFORMATIVNA ODĐAJA ZA OTROKE IN MLADE, 18.10 OBLAKOV KRUIEK: TEŽAVE S KOLCANJEM, RISANKA, 18.20 VEM!, KVIZ, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 20.00 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODĐAJA, 21.25 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 IVANOV OTROŠTVO, SOVJETSKI FILM, 0.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.10 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 2.00 INFO-KANAL

PETEK, 06.11.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 9.00 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 10.30 APLAVZI! - TULIO FURLANCI, 11.00 HALO TV, 12.00 DOBRO JUTRO, 14.30 PASTIR, DOKUMENTARNI FILM O SVETNIŠKEM KANDIDATU JANEZU FRANČIŠKU GNIDOVCU, 15.10 O ŽIVALIH IN LJUDEH, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 15.35 NA VRTU, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 16.05 DOBER DAN, 17.00 HALO TV, 18.00 POKLIČITE BABICO (III.), ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 19.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 20.00 ZA OBLJUBA V KATAKOMBAH - SKRIVNA ZAPUŠČINA DRUGEGA KONCILJA, ŠVIČARSKA DOKUMENTARNA ODĐAJA, 20.45 IGRALCI BRZE MASKE - RADO PAVALEČ, 22.00 POPRAVLJENA KRIVICA, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 22.50 POLNOČNI KLUB: PO KRIVICI KAZNOVANI, 0.05 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 0.50 HALO TV, 1.50 ZABAVNI KANAL, 2.45 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA MEHIKE - KVALIFIKACIJE, 3.55 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA MEHIKE, 6.00 MIGAJ RAJE Z NAMI: ODĐAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, ***

SOBOTA, 07.11.2015, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, ODMEVI, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 10.55 GOZDNA DEDIŠČINA FRANJE PAHERNIKA, DOKUMENTARNA ODĐAJA, 11.55 TEDNIK, 13.00 PRVI DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 13.25 O ŽIVALIH IN LJUDEH, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 13.50 NA VRTU, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 14.20 KLEKLJANA ČIPKA V RISU ČASA, DOKUMENTARNA SERIJA, 14.55 KOREJA - NIKOLI VEČ ENA: TAKO BLIZU, A TAKO DALEČ, FRANČOSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 15.55 BURKEŽ PAVLIHA, DOKUMENTARNI FILM, 17.00 POROČILA OB PETHI, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 18.00 Z VRTA NA MIZO, 18.30 OZARE, 18.40 PETER ZAJEC: POVEST O KUKUZAJCIH, RISANKA, 19.00 DNEVNIK, UTRIP, ŠPORT, VREME, 20.00 VSE JE MOGOČE, 21.35 POGREŠANI SIN, KOPRODUKCIJSKA NADALJEVANKA, 22.40 POROČILA, ŠPORT, VREME, 23.15 ZGODBE O KONJIH IN LJUDEH, ISLANDSKO-NORVEŠKI FILM, 0.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.05 DNEVNIK, UTRIP, ŠPORT, VREME, 2.00 INFO-KANAL

SOBOTA, 07.11.2015, II. SPORED TVS

7.00 NAJBOLJŠE JUTRO, 9.00 DOBER DAN, 10.35 POLNOČNI KLUB: PO KRIVICI KAZNOVANI, 11.45 SLOVENCJI PO SVETU: TONE OBLAK IZ ARGENTINE, VLADIMIR OVCA IZ BRAZILJE, DOKUMENTARNA ODĐAJA, 12.45 NA LEPŠE, 13.55 10 DOMAČIH, 14.45 MIGAJ RAJE Z NAMI, ODĐAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, 15.20 ŠPORTNI IZZIVI, 16.15 NOVO MESTO GLASBE, 17.05 VIETNAM: PASTIRJI NEBEŠKIH OBLAKOV, DOKUMENTARNA ODĐAJA, 17.55 TRIJE ZVEZDNIKI V MÜNCHNU (A. NETREBKO, J. KAUFMANN, T. HAMPSON), 19.30 RAZRED ZASE: KDOR POSKUŠA, MU USPE, 20.00 DEKLE TVOJIH SANJ, ŠPANSKI FILM, 22.00 ZVEZDANA, 22.40 PRESENEČENJA, 23.35 BLEŠČICA, ODĐAJA O MODI, 0.05 ARITMIJA, 1.10 ZABAVNI KANAL, 3.40 ODOBJKA - LIGA PRVAČOV: ACH VOLLEY - MODENA, 5.40 ŠPORTNI IZZIVI, ***

NEDELJA, 08.11.2015, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ZAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.10 NABRITI DETEKTIVI: KRAJA V BOLNIŠNICI, NEMŠKA OTROŠKA NANIZANKA, 10.45 PRISLUHNI MO TISI: POLŽEV VSADEK, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, ODĐAJA TV KOPER-CAPODISTRIA, 13.00 PRVI DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 13.25 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODĐAJA, 14.45 ZVOČNOST SLOVENSKE DUŠE: JESENI, ANSAMBEL TRUTAMORA, 15.00 GOSPOD IN GOSPA SMITH, AMERIŠKI FILM, 16.35 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA: REZJIJSKI STROK, DOKUMENTARNA SERIJA, 17.00 POROČILA OB PETHI, ŠPORT, VREME, 17.20 VIKEND PAKET, 18.40 MUK: JAVORJEV SIRUP, RISANKA, 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, ŠPORT, VREME, 20.00 NOVA DVAJSETA (I.): SKUPINSKI PORTRET, SLOVENSKA NADALJEVANKA, 20.30 INTERVJU: PETER OPEKA, 21.20 ILEGALČKI - SKRITI OTROČI OKUPIRANE LJUBLJANE, DOKUMENTARNA ODĐAJA, 22.10 POROČILA, ŠPORT, VREME, 22.40 SREČNO NOVO LETO, ŠVIČARSKI FILM, 0.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 0.45 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, ŠPORT, VREME, 1.40 INFO-KANAL

NEDELJA, 08.11.2015, II. SPORED TVS

7.00 DUHOVNI UTRIP: DAN REFORMACIJE, 7.35 CITY FOLK - OBRAZI MEST: PRAGA, 8.20 KONCERT IZ SREDIŠČA UMETNOSTI IN KULTURE LAC, LUGANO, 9.40 MLADI SLOVENSKI BALET, 10.00 POSEBNA PONUDBA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 10.45 SE ZGODI: GENERALKA, SLOVENSKA NANIZANKA, 11.10 SE ZGODI: TIŠINA, SNEMAMO!, SLOVENSKA NANIZANKA, 11.45 SE ZGODI: DVE JABOLKI, SLOVENSKA NANIZANKA, 12.15 SE ZGODI: MAME NI DOMA, SLOVENSKA NANIZANKA, 12.45 SE ZGODI: SPET DOMA, SLOVENSKA NANIZANKA, 13.15 ŽOGARIJA, 13.45 ŠPORT & SPAS, 14.30 BURKEŽ PAVLIHA, DOKUMENTARNI FILM, 15.40 AVTOMOBILNOST, 16.20 ZVEZDANA, 17.10 ZA OBLJUBA V KATAKOMBAH - SKRIVNA ZAPUŠČINA DRUGEGA KONCILJA, ŠVIČARSKA DOKUMENTARNA ODĐAJA, 17.50 ŠTIRI SKICE ZA PORTRET JANEZA DROZGA, 19.10 ŽOGARIJA, 19.40 ŠPORT & SPAS, 19.50 ZREBANJE LOTA, 20.00 AFRIKA: KONGO, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 20.50 VERA (IV.): NA ULICI HARBOUR, ANGLEŠKA MINI-SERIJA, 22.20 VSE JE MOGOČE, 23.40 VIKEND PAKET, 0.55 ŠPORTNI POSNETKI, 4.30 ZABAVNI KANAL, ***

PONEDELJEK, 09.11.2015, I. SPORED TVS

6.15 UTRIP, ZRCALO TEDNA, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 Z VRTA NA MIZO, 10.40 10 DOMAČIH, 11.10 VEM!, KVIZ, 11.50 NAGLASI 12.20 SE ZGODI: REFERENDUM, SLOVENSKA NANIZANKA, 13.00 PRVI DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 13.30 SVETO IN SVET: ŽIVI IN PUSTI ŽIVETI, 14.40 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA: REZJIJSKI STROK, DOKUMENTARNA SERIJA, ***

15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROSKA, 15.40 OTROŠKI PROGRAM: OP! 16.00 TOČKA PRELOMA, GOSPODARSKA ODĐAJA, 16.30 DUHOVNI UTRIP, 17.00 POROČILA OB PETHI, ŠPORT, VREME, 17.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 17.55 NOVICE, 18.00 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.10 MIKROSKOPSKI MITJA: MITJA GRE PO NAKUPIH, RISANKA, 18.15 PUŠJA PEPA: POMLAD, RISANKA, 18.20 VEM!, KVIZ, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 PLATFORMA, 23.40 BALETNI IN GLASBENI VEČER, 1.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 2.35 INFO-KANAL

PONEDELJEK, 09.11.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 8.30 ŽOGARIJA, 9.00 ŠPORT & SPAS, 9.35 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 11.00 HALO TV, 12.00 DOBRO JUTRO, 14.20 POLNOČNI KLUB: PO KRIVICI KAZNOVANI, 15.35 LJUDJE IN ZEMLJA, ODĐAJA TV KOPER-CAPODISTRIA, 16.25 AVTOMOBILNOST, 17.00 HALO TV, 18.00 POKLIČITE BABICO (III.), ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 19.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 20.00 ŽENA. MOŽ IN NEPRIDIPRAVI, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 20.55 SKRIVNOSTI BROKENWOODA (I): KRI IN VODA, NOVOZELANDSKA MINI-SERIJA, 22.30 GOLO PRISTANIŠČE, FINSKI FILM, 0.25 HALO TV, 1.25 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 2.15 ZABAVNI KANAL, ***

TOREK, 10.11.2015, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 11.15 VEM!, KVIZ, 11.40 OBZORJA DUHA: ZAKONSKA ZVEZA, 12.15 SE ZGODI: OČETJE NA OBISKU, SLOVENSKA NANIZANKA, 13.00 PRVI DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES? 14.35 EVROPSKI MAGAZIN, 15.00 POROČILA, 15.10 KANAPE - KANAPÉ, ODĐAJA TV LENDAVA, 15.55 OTROŠKI PROGRAM: OP! 16.25 PROFIL, 17.00 POROČILA OB PETHI, ŠPORT, VREME, 17.25 KLEKLJANA ČIPKA V RISU ČASA, DOKUMENTARNA SERIJA, 17.55 NOVICE, 18.00 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.05 MUK: DRSANJE, RISANKA, 18.10 KIOKA: SUPERJUNAKIJA KIOKA, RISANKA, 18.20 VEM!, KVIZ, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 20.00 ZADNJI TANGO V HALIFAXU (III.), ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 21.00 POGOVORNA ODĐAJA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 PRIČEVALCI: NADA KRAVOS, 23.55 PROFIL, 0.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 1.40 INFO-KANAL

TOREK, 10.11.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 9.00 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 10.05 ČEZ PLANKE: JUŽNA TIROLSKA, 12.15 DOBRO JUTRO, 14.40 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODĐAJA, 16.05 DOBER DAN, 17.00 HALO TV, 18.00 POKLIČITE BABICO (III.), ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 19.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 20.00 PRESENEČENJA, 20.50 ŽELEZNA LADY, ANGLEŠKO-FRANČOSKI FILM, 22.30 ARITMIČNI KONCERT - BLAŽ IN SIMON, 23.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.45 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 1.30 HALO TV, 2.30 ZABAVNI KANAL, ***

SREDA, 11.11.2015, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 11.15 VEM!, KVIZ, 11.55 PLATFORMA, 12.25 SE ZGODI: MLADI RAZIKOVALEC, SLOVENSKA NANIZANKA, 13.00 PRVI DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 13.30 INTERVJU: PETER OPEKA, 14.20 GLASNIK, KULTURNO-IZOBRAŽEVALNA ODĐAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, ODĐAJA TV LENDAVA, 15.40 MALE SIVE CELICE: OŠ OREHEK KRANJ IN OŠ BRANIK, KVIZ, 16.25 PROFIL, 17.00 POROČILA OB PETHI, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 17.55 NOVICE, 18.00 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.05 PUŠJE BIBI: VRVICA, RISANKA, 18.20 VEM!, KVIZ, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 20.05 FILM TEDNA: MASLO, AMERIŠKI FILM, 21.30 KINO FOKUS, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 DEDIŠČINA EVROPE: AFERA SPIEGEL, NEMŠKI FILM, 0.50 PROFIL, 1.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.35 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 2.35 INFO-KANAL

SREDA, 11.11.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 8.35 KANAPE - KANAPÉ, ODĐAJA TV LENDAVA, 9.35 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 10.35 10 DOMAČIH, 11.05 HALO TV, 12.15 DOBRO JUTRO, 14.45 VIKEND PAKET, 16.05 DOBER DAN, 17.00 HALO TV, 18.00 POKLIČITE BABICO (III.), ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 19.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 19.45 ZREBANJE LOTA, 19.50 CITY FOLK - OBRAZI MEST: PONTA DELGADA, 20.25 ODOBJKA - LIGA PRVAČIN: NOVARRA: CALCIT, 22.30 BLEŠČICA, ODĐAJA O MODI, 23.00 ARITMIČNI KONCERT - BLAŽ IN SIMON, 0.05 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 0.50 HALO TV, 1.50 ODOBJKA - LIGA PRVAČIN: NOVARRA: CALCIT, 3.55 ZABAVNI KANAL, ***

ČETRTEK, 12.11.2015, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 11.15 VEM!, KVIZ, 11.55 TURBULENCA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 12.20 SE ZGODI: LJUBEZEN, LJUBEZEN, LJUBEZEN, SLOVENSKA NANIZANKA, 13.00 PRVI DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 13.30 POGOVORNA ODĐAJA, 14.20 SLOVENSKI UTRINKI, ODĐAJA MADŽARŠKE TV, 15.00 POROČILA, 15.10 MOJ GOST/MOJA GOSTIJA - VENDĚGEM, ODĐAJA TV LENDAVA, 15.50 OTROŠKI PROGRAM: OP! 16.25 PROFIL, 17.00 POROČILA OB PETHI, ŠPORT, VREME, 17.30 UGRIZNIMO ZNANOST: ODĐAJA O ZNANOSTI, 17.55 NOVIC, 18.00 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.05 ZAJČEK BELKO: PRVIČ, KO SEM UJEL RIBO, RISANKA, 18.10 POLDE: DAN, KO STA POLDI IN LILI OKDRILA INKOVSKI TEMPELJ, RISANKA, 18.20 VEM!, KVIZ, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 20.00 TARČA, 20.55 GLOBUS, 21.25 PRAVA IDEJA! 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OSMI DAN, 23.40 PANOPTIKUM, 0.35 PROFIL, 1.00 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.20 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 2.15 INFO-KANAL

ČETRTEK, 12.11.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 9.05 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 10.25 Z VRTA NA MIZO, 11.00 HALO TV, 12.00 DOBRO JUTRO, 15.00 ČAS ZA MANCO KOŠIR, 15.50 KINO FOKUS, 16.05 ALPE-DONAVA-JADRAN, 16.30 ČAROKUHINJA PRI ATU, 17.00 HALO TV, 18.00 POKLIČITE BABICO (III.), ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 19.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 19.55 ŠPORTNI IZZIVI, 20.40 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: NORVEŠKA: MADŽARSKA, 22.35 AVTOMOBILNOST, 23.10 POPOLNI ČUT, ANGLEŠKO-SVEDSKO-DANSKO-IRSKI FILM, 0.40 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 1.25 HALO TV, 2.25 ŠPORTNI IZZIVI, 3.00 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: NORVEŠKA: MADŽARSKA, 4.55 ZABAVNI KANAL

V dveh letih podvojeno vladno financiranje narodnosti

V dveh letih se je podvojilo vladno financiranje narodnostnih (dvojezičnih) šol, institucij, medijev in civilnih organizacij,

Državni sekretar Miklós Soltész

narodnostnim kulturnim pobudam, za jezikovne kolonije in tabore v matičnih državah bo na razpolago 270 milijonov forintov.

Tudi vsota, ki bo namenjena obnovi in razvijanju narodnostnih institucij, se bo prav tako podvojila, namesto letošnjih 440 milijonov bo na razpolago 880 milijonov forintov. Ta vsota je namenjena tudi za lastne deleže pri prijavah narodnostnih samouprav ali organizacij na evropske razpise.

Soltész je izpostavil, da vodstva narodnostnih organizacij in samouprav ter zagovorniki preko svojih stikov v matičnih državah podpirajo diplomatska prizadevanja države.

MS

je seznanil novinarje državni sekretar Ministrstva za človeške vire Miklós Soltész. Narodnostnim civilnim organizacijam bo naslednje leto namenjenih 330 milijonov forintov, to je trikrat več, kot je bilo v letošnjem letu. Enaka vsota bo namenjena

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA NA GORNJEM SENIKU

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)

Odperta ob torkih in četrtnih od 14. do 18. ure, ob sobotah od 10. do 14. ure.

Kontaktna oseba: Ibolya Neubauer

Tel.: +36-30-6088-695

E-mail: kuharemlekhaz@jupinet.hu

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkevna pot 11.

SMEJ JE PAU ZDRAVDJA

RAJŠI ŠKOLNIKE

Na cesti pred šaulov je na znaki napisano: »Ne povozite šaularov!« Pod njim pa je eden vražji učenec napiso: »Počakajte raj školnike!«

pali, nete se včakali starosti.« - pravi doktor »pijanci.« »Jaj! Kak lepou ste mi gospod doktor povedali, vej sam si vsigdar želo ostati mlad!«

Rituper Marija

OSTATI MLAD

»Če te eške dale tak pili pa lum-

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA KLAR
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB